

Prekenverkstedet

Den Norske Israelsmisjon

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

Allehelgensdag – 3. november 2019

Prekentekest: Jes 60,18-22

Lesetekst I: Hebr 11,11-16 og 39-40

Lesetekst II: Luk 6 20-23

Håp for Israel!

Det er sannelig et høyst aktuelt budskap som rammer inn vår tekst, ikke minst for den israelske befolkning og deres naboer. Det starter med at ingen lenger skal høre mer om vold, herjing og ødeleggelse i landet. Og det avsluttes slik: Sørgedagene dine er til ende.

Mange vil kalle det utopi eller urealistisk fremtidshåp. Lest i lys av det virkelighetsbildet vi får fra situasjonen i Midtøsten, er det ikke vanskelig å forstå. Men lest i lys av Skriften, er dette et løfte som Jesus Messias bekrefter og selv er garantist for: I ham har løfter fått sitt ja, og ved ham skal de få sitt amen (2 Kor 1,20).

Skapelse og forløsning

I avslutningskapitlene i Jesajaboken er perspektivene lange og vide. Her hentes frem tema fra skapelseberetningen, samtidig som Johannes sine syner i Åpenbaringsboken får sitt preludium. I alt dette bæres budskapet av et sentralt messiansk håp om Guds herlighets nærvær og hans rettferdighet.

Kap. 60 starter med imperativen fra Bibelens første blad: Bli lys! Skapelsens første akt. I den bibelske terminologi og jødiske tradisjon er lyset først og fremst uttrykk for Guds herlighet og hans nærvær i sitt folk.

En rabbinsk tradisjon tolker da også 1 Mos 1,3 som en Messiasprofeti: Når Gud sier «Bli lys!», taler han om den herlighet som først skal stråle frem i de dager når Messias kommer. Mørke og lys blir kontraster og metaforer på henholdsvis Guds fravær og nærvær. Derfor forteller også Jesajaboken i innledningen om det lyset som bryter folkets mørke når barnet med de mange navn blir født, han som er gitt Guds eget herrevelde (Jes 9,2 ff).

Evangelisten Johannes ser nettopp denne linjen og oppfyllelsen når han skriver sitt juleevangelium: Det sanne lys som lyser for hvert menneske, kom nå til verden Vi så hans herlighet (Joh 1,9 og 14). Ja, Jesus selv leser fra Jes. 61 i sin hjembys synagoge, og konkluderer med at dette skriftordet nettopp da er oppfylt.

Denne nye messianske tilstand

fører til radikale omveltninger både i folkets ytre livsvilkår og i deres eget sinn og hjerte. Når folket blir Guds herlighet til del (v.19), innebærer det ny rettferdighet (v.21). Noen har tenkt at vi ved å leve rettferdig, det vil si holde Guds bud og forordninger, kan forberede og fremskynde Messias' komme. Fariseerne på Jesu tid var opptatt av å leve et rettskaffent liv, både overfor Gud og medmennesker. For en tid siden møtte jeg en rabbiner fra den jødiske Chabad-bevegelsen som fortalte meg grunnen til at Messias ennå ikke var stått frem, slik han så det: Fordi det jødiske folk ennå ikke er klar til å ta imot ham, fordi de ikke følger hans bud. Chabad-bevegelsens fremste mål er derfor å kalle jøder til bot og omvendelse, og til et hellig og rettferdig liv.

Det er nettopp dette Paulus griper fatt i når han beskriver sitt eget folks Gudsforhold, basert på sin egen erfaring og møtet med den oppstandne: «For det vitnesbyrdet gir jeg dem at de brenner for Guds sak, men uten virkelig å kjenne ham. De kjenner ikke Guds rettferdighet, men vil bygge opp sin egen rettferdighet. Derfor har de ikke bøyd seg under rettferdigheten fra Gud. For Kristus er lovens ende og mål, så hver den som tror, skal bli rettferdig» (Rom 10,2-4).

Rettferdighet for Gud

er altså ikke vår anstrengelse eller prestasjon. Det er en gave som gis oss i tro, og som er gjort mulig ved den enes rettferdighet: Han som led, døde og oppstod i vårt sted. Den som vil, kan få del i Guds rettferdig ved troen på Jesus Messias. Dette er kjernebudskapet i Paulus sitt teologiske testament, slik han oppsummerer det i Romerbrevets innledning (Rom 1,16-17).

Konsekvensen for Paulus er hans inntrengende bønn for Israels frelse (Rom 10,1). Det er neppe tilfeldig at Paulus nettopp i sin undervisning om Guds vei med Israel henter frem vers fra Jesajabokens avslutningsdel (Rom 10,20 f og Jes 65,1-2), både til advarsel og håp. Sammen med Paulus vil vi fortsette å be for Israels frelse.

Og vi vil, som ikke-jøder, la Jesaja' ord tale fortsatt: «*For Sions skyld vil jeg ikke tie, og for Jerusalems skyld vil jeg ikke være rolig, før hennes rettferd bryter frem som lysglans.*» (Jes 61,1). Da skal murene kalles «Frelse» og portene «Lovsang».

Bønn og forkynnelse hører sammen, og er viktige forutsetninger både for Jesaja og Paulus for at Guds lysstråler kan trenge gjennom mørket, og hans frelse bli folket og folkene til del. Derfor tier heller ikke Paulus, men understreker tvert imot at troen nettopp kommer når vi hører Ordet forkynt (Rom 10,17).

Skapelse og nyskapelse

Jesaja hjelper oss å se Israel med Guds blikk. Han minner oss også på at Israels frelse og rettferdighet er blitt folkeslagene til del (9,1 og 60,3 m.fl.). Men mest av alt peker Jesaja i disse kapitlene på den fremtid alle de som er gjort rettferdige har. Himmel og jord skal nyskapes og de paradisiske tilstandene gjenopprettes.

I vårt lille utsnitt av et tekstavsnitt kommer dette blant annet til uttrykk i den fredstilstand som skal råde, og som alt er annonsert i Jes 9,7: En fred uten ende. Denne freden innebærer fravær av sorg og smerte, ja, av død (jfr. Jes 65,19). Dette gjenspeiles også i synet av «det nye Jerusalem» som Johannes ser, der nettopp Jesajateksten hentes frem (Åp 21,3). Fravær av tårer og skrik erstattes av glede og lovsang (Jfr. Åp 7,12 og 19,1 ff), for sanne og rettferdige er hans dommer.

I det nye Jerusalem skal Herrens herlighet stråle så sterkt at det ikke lenger er behov for sol og måne, noe som igjen understreker den totale nyskapelse. Dette altoverstrålende lyset hører vi igjen om hos Johannes (Åp 21,23 og 22,5).

La oss ta vare på dette håpet mens vi ennå sørger og gråter, samtidig som vil lar glimt av Guds herlighet skinne inn i vår hverdag og våre liv her og nå – til trøst, frelse og håp.

Rolf G. Heitmann

Generalsekretær

Den Norske Israelmisjon

rolf@israelmisjonen.no